

Prima instanță; Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (jud: A. Miron)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecătorii

Valentina Clevadi
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Ion Druță
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Maștehservice” împotriva deciziei din 28 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată “Transgrupservice” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maștehservice” privind încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 17 septembrie 2013 SRL “Transgrupservice” a depus o cerere de chemare în instanța de judecată împotriva SRL “Maștehservice” privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în perioada 19 ianuarie 2012 - 03 iulie 2013 SRL “Transgrupservice” a livrat SRL “Maștehservice” anvelope în asortiment, piese auto și a prestat servicii auto în sumă totală de 527376 lei.

Menționează că, deoarece SRL “Maștehservice” nu și-a onorat obligațiile de plată, la 11 decembrie 2012 SRL “Transgrupservice” a somat pârâtul, fapt confirmat prin avizul de recepție.

Afirmă că, la 04 martie 2013 SRL “Transgrupservice” a încheiat cu SRL “Maștehservice” contractul de vânzare-cumpărare nr. 49 privind livrarea anvelopelor în asortiment în care s-au prevăzut termene stricte de achitare.

Relevă că, în perioada de la 04 martie 2013 pînă la 04 iunie 2013, SRL “Maștehservice” a cumpărat de la SRL “Transgrupservice” anvelope în asortiment și a beneficiat de servicii de instalare.

Invocă că, prin pct. 2.2.2 al contractului de vânzare-cumpărare nr. 49 din 04 martie 2013 SRL “Maștehservice” s-a obligat să achite sumele datorate în termen de 15 zile din momentul livrării mărfii și prezentării actelor lucrărilor îndeplinite, însă pînă în prezent pîrîtul nu și-a onorat deplin obligațiile contractuale, iar la moment datoria față de SRL “Transgrupservice” constituie suma de 60920 lei.

Solicită SRL “Transgrupservice” încasarea de la SRL “Maștehservice” în beneficiul SRL “Transgrupservice” a datoriei în mărime de 60920 lei, taxa de stat în mărime de 1827,60 lei.

La data de 27 noiembrie 2013 reprezentantul Gavriliță Tudor a depus în interesele SRL „Transgrupservice” cerere suplimentară solicitând încasarea de la SRL „Maștehservice” a datoriei în mărime de 22920 lei, a penalității în mărime de 141770,30 lei și a taxei de stat în mărime de 4940,71 lei.

În susținerea cererii suplimentare s-a indicat că, la data de 14 ianuarie 2013, SRL „Transgrupservice” a încheiat cu SRL „Maștehservice” contractul de prestări servicii deservire tehnică nr. 14/01/2013. La data de 04 martie 2013 SRL „Transgrupservice” a încheiat cu SRL „Maștehservice” contractul de vânzare-cumpărare nr.49, prin care ultimul a cumpărat anvelope în asortiment și a beneficiat de servicii de reparație și de instalare în sumă totală de 135634 lei. La data de 18 octombrie 2013, SRL „Maștehservice” a transferat pe contul SRL „Transgrupservice” suma de 38000 lei din suma datoriei de 60920 lei, iar la moment datoria constituie suma de 22900 lei.

Declară că, în baza pct. 5.4 al contractului de prestări servicii și deservire tehnică nr. 14/01/2013 din 14 ianuarie 2013 și pct. 5.3 al contractului de vânzare-cumpărare nr. 49 din 04 martie 2013, pentru nerespectarea obligației de achitare a prețului în termenul stabilit, beneficiarul/cumpărătorul achită penalitate în mărime de 1% și 0,5% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere ce constituie 106537,70 lei și respectiv, suma de 35232,60 lei.

La data de 28 aprilie 2015 reprezentantul Gavriliță Tudor a depus în interesele SRL „Transgrupservice” cerere de concretizare a pretențiilor solicitând încasarea penalității în sumă de 141669,10 lei și a taxei de stat în mărime de 1815,71 lei.

Prin hotărârea din 11 iunie 2015 a judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău s-a admis acțiunea înaintată de SRL „Transgrupservice” și s-a încasat de la SRL „Maștehservice” în beneficiul SRL „Transgrupservice” penalitatea în sumă de 141669,10 lei și taxa de stat în mărime de 1815,71 lei, iar în total suma de 143484,81 lei.

Prin decizia din 09 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de SRL „Maștehservice”; s-a modificat parțial hotărârea primei instanțe prin micșorarea penalității încasate de la 141669,10 lei până la 17479,41 lei și a taxei de stat de la 1815,78 lei până la 524,38 lei; s-a dispus întoarcerea executării hotărârii în partea sumei încasate nejustificat de la SRL „Maștehservice” în beneficiul SRL „Transgrupservice”.

Prin decizia din 18 mai 2016 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către reprezentantul Gavriliță Tudor, în interesele SRL „Transgrupservice”; s-a casat decizia din 09 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit pricina la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 28 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins, din lipsă de temei, apelul depus de SRL „Maștehservice” și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La data de 28 septembrie 2016 SRL „Maștehservice” a declarat recurs împotriva deciziei din 28 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de micșorare a cuantumului penalității și a taxei de stat.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia contestată este ilegală și neîntemeiată, deoarece în cadrul examinării cauzei instanța de apel nu a constatat și

elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a litigiului, a aplicat și interpretat eronat normele de drept material și procedural.

De asemenea, menționează recurentul că, instanța de apel a judecat pricina superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului, aplicând eronat legea materială și procedurală, limitându-se la transcrierea dispozițiilor articolelor din Codul civil, care nu au nici o relevanță și nu pot fi aplicate speței în cauză, astfel ignorând aplicarea legii materiale care trebuia să fie aplicată cauzei dispuse spre examinare.

Declară recurentul că, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe a trecut sub tăcere argumentele și probele prezentate de recurent, eronat a interpretat legea materială care reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorâte din contractul de credit bancar sau împrumut. Mai mult ca atât, părțile în litigiu nu au contestat faptul existenței datoriei la momentul depunerii acțiunii civile în instanța de judecată, însă intimatul nu a prezentat plenitudinea de probe concludente în vederea calculării sumelor solicitate cu titlu de penalitate, ci a prezentat doar niște calcule unilaterale, semnate doar de către o singură parte și anume de reprezentantul intimatului, aceasta neconstituind probă procesuală admisibilă și pertinentă.

La fel, indică recurentul că, la cazul din speță instanțele ierarhic inferioare s-au bazat în adoptarea deciziilor finale exclusiv pe declarațiile reprezentantului intimatului-reclamant, precum și pe calculele unilaterale necontabile ale sumei penalității de întârziere prezentate de acesta.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 28 iulie 2016 și expediată participanților la proces în baza scrisorii de însoțire datate cu 15 august 2016 (vol. II, f.d. 60). Recursul declarat la data de 28 septembrie 2016 se consideră a fi declarat în termen, deoarece la materialele pricinii lipsește confirmarea recepționării de către recurent a deciziei contestate, ori din recursul declarat rezultă că recurentul a recepționat decizia contestată la data de 26 august 2016.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SRL „Maștehservice” și va casa decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că SRL “Transgrupservice” înaintând cererea de chemare în judecată împotriva SRL “Maștehservice”, cu ulterioare concretizări, a solicitat încasarea penalității în sumă de 141669,10 lei și a taxei de stat în mărime de 1815,71 lei.

Judecând pricina, prima instanță, prin hotărârea din 11 iunie 2015, a admis acțiunea înaintată de SRL „Transgrupservice” și a încasat de la SRL „Maștehservice” în beneficiul SRL „Transgrupservice” penalitatea în sumă de 141669,10 lei și taxa de stat în sumă de 1815,71 lei, iar în total suma de 143484,81 lei.

Fiind investită cu judecarea apelului, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 28 iulie 2016 a respins, din lipsă de temei, apelul depus de SRL „Maștehservice” și a menținut hotărârea primei instanțe.

Colegiul reliefă că din textul cererii de recurs se identifică că recurentul a invocat omiterea termenului de prescripție privind încasarea penalității de întârziere, rezultând din prevederile art. 268 lit. a) Cod civil.

Conform art. 268 lit. a) Cod civil, se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Concomitent, Colegiul remarcă că omiterea termenului de prescripție nu a fost invocată în instanțele ierarhic inferioare și respectiv acestea nu s-au expus asupra temeiniciei argumentului dat.

Pornind de la faptul că ipoteza privind omiterea termenului de prescripție a cerinței înaintate de SRL „Maștehservice” a fost invocată doar la judecarea cauzei în ordine de recurs, prin recursul declarat, instanța de recurs este în imposibilitate de a supune controlului judiciar decizia contestată, deoarece instanțele inferioare nu au verificat circumstanțele invocate și nu au dat o apreciere argumentului menționat.

Totodată, Colegiul menționează că este în imposibilitate, la judecarea cauzei în ordine de recurs de a aplica prescripția extinctivă, ori astfel ar fi fost încălcat principiul contradictorialității și intimatul, în defavoarea căruia a fost invocată prescripția, ar fi privat de posibilitatea de a contraargumenta și de a se opune poziției recurentului.

În atare circumstanțe, instanța de apel pentru a concluziona asupra temeiniciei/netemeiniciei acțiunii, la rejudecarea pricinii urmează a fi supuse aprecierii și verificării toate aspectele indicate supra, inclusiv cu probele prezentate și circumstanțele invocate de către părți în raport cu normele de drept aplicabile raportului litigios.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999, cauza Lebedinschi vs. Republica Moldova din 16 iunie 2015).

Colegiu reiterează că în condițiile când recurentul a invocat în ordine de recurs, inclusiv și omiterea termenului de prescripție, argument ce nu a fost invocat în instanțele ierarhic inferioare, iar Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție fiind în imposibilitate de a verifica

legalitatea hotărârii contestate, ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL „Maștehservice” și de a casa integral decizia din 28 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea pricinii civile la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează a adopta soluția la caz atât prin prisma argumentelor invocate de către părți, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă, sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii sau tardivității acesteia. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În baza celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Maștehservice”.

Se casează decizia din 28 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată “Transgrupservice” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maștehservice” privind încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședința

Valentina Clevadi

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Ion Druță

Oleg Sternioală